

Postanowienie Nr 7/2018
Komisarza Wyborczego w Ostrołęce II
z dnia 11 maja 2018 r.

w sprawie ustalenia działań nadzorczych dotyczących podziału Gminy Zabrodzie na
okręgi wyborcze utworzone dla wyboru Rady Gminy Zabrodzie

Na podstawie art. 17 § 2 w związku z art. 17 § 1, art. 167 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754) oraz z związku z uchwałą Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 7 maja 2018 r. w sprawie odwołania od postanowienia Komisarza Wyborczego w Ostrołęce II znak ZPOW-5244-27/18

p o s t a n a w i a m:

- 1) stwierdzić, że podział Gminy Zabrodzie na okręgi wyborcze utworzone dla wyboru Rady Gminy Zabrodzie dokonany uchwałą Nr XLIV/238/2018 Rady Gminy Zabrodzie z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie podziału Gminy Zabrodzie na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczb radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym jest niezgodny z prawem;
- 2) wezwać Radę Gminy Zabrodzie do dokonania podziału gminy na okręgi wyborcze w sposób zgodny z prawem we wskazanym zakresie w terminie do dnia 25 maja 2018 r.

Uzasadnienie

Państwowa Komisja Wyborcza uchwałą z dnia 7 maja 2018 r. w sprawie odwołania od postanowienia Komisarza Wyborczego w Ostrołęce II znak ZPOW-5244-27/18 uchyliła postanowienie Nr 1/2018 Komisarza Wyborczego w Ostrołęce II z dnia 9 kwietnia 2018 r. w sprawie rozpoznania skargi na ustalenia dotyczące podziału Gminy Zabrodzie na okręgi wyborcze utworzone dla wyboru Rady Gminy Zabrodzie oraz zobowiązała w trybie nadzoru Komisarza Wyborczego w Ostrołęce II do podjęcia działań określonych w art. 17 § 2 w związku z § 1 Kodeksu wyborczego, ze względu na naruszenie przez Radę Gminy Zabrodzie prawa przy dokonywaniu podziału na okręgi wyborcze, tj. do ponownego stwierdzenia w formie postanowienia, że podział na okręgi

wyborcze jest niezgodny z prawem i wezwania Rady Gminy Zabrodzie do wykonania zadania w sposób zgodny z prawem we wskazanym zakresie i wyznaczonym terminie.

Komisarz Wyborczy w Ostrołęce II w trybie nadzoru ponownie dokonała analizy uchwały Nr XLIV/238/2018 Rady Gminy Zabrodzie z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie podziału Gminy Zabrodzie na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczb radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym i stwierdziła, co następuje.

W gminie Zabrodzie (5969 mieszkańców) wybieranych będzie 15 radnych. Stosownie do art. 418 §1 Kodeksu wyborczego gmina powinna zatem zostać podzielona na 15 jednomandatowych okręgów wyborczych.

Zgodnie z art. 417§ 2 Kodeksu wyborczego w gminie na terenach wiejskich okręgiem wyborczym jest jednostka pomocnicza gminy. Jednostki pomocnicze gminy łączą się w celu utworzenia okręgu lub dzieli się na dwa lub więcej okręgów wyborczych, jeżeli wynika to z konieczności zachowania jednolitej normy przedstawicielstwa.

W wytycznych i wyjaśnieniach dotyczących podziału jednostek samorządu terytorialnego na okręgi wyborcze, stanowiących załącznik do uchwały z dnia 5 lutego 2018 r. (M.P. poz. 204) Państwowa Komisja Wyborcza wskazała, w ślad za przepisami Kodeksu wyborczego, że przy dokonywaniu podziału należy przestrzegać zasady, iż w gminach na terenach wiejskich okręgiem wyborczym jest jednostka pomocnicza gminy (sołectwo). Na kwestię tę zwrócił uwagę także Naczelny Sąd Administracyjny, który w wyroku z dnia 11 października 2017 r. sygn. akt. II OSK 2074/17 podkreślił, że „przepisy Kodeksu wyborczego określają szczególną ochronę dla jednostki pomocniczej gminy przy dokonywaniu podziału na okręgi wyborcze”, przypominając przy tym, że ustawodawca jednoznacznie wskazał, iż „w gminach na terenach wiejskich okręgiem wyborczym jest jednostka pomocnicza gminy”. Jednostki te m. in. łączą się jedynie w celu utworzenia okręgu, jeżeli wynika to z konieczności zachowania jednolitej normy przedstawicielstwa. Jednostki pomocnicze (sołectwa) mogą być połączone jeżeli w gminie do 20 000 mieszkańców liczba radnych wybieranych w danej jednostce pomocniczej, wskutek wyliczenia jednolitej normy przedstawicielstwa dla okręgu wyborczego, o której mowa w art. 419 § 2 Kodeksu wyborczego, byłaby mniejsza niż 1. W jednomandatowym okręgu wyborczym współczynnik służący do ustalenia liczby radnych wybieranych w okręgu wyborczym (uzyskiwany przez podzielenie liczby mieszkańców w okręgu wyborczym

przez jednolitą normę przedstawicielstwa w gminie) musi zawierać się w przedziale 0,5 - 1,4(9). Jeżeli warunek ten jest spełniony przy jednoczesnym zachowaniu spójności terytorialnej okręgów wyborczych, nie ma podstaw do kwestionowania tego podziału.

Gmina Zabrodzie składa się z 22 jednostek pomocniczych - sołectw. Z podzielenia liczby mieszkańców poszczególnych sołectw przez jednolitą normę przedstawicielstwa (397,93) wynika, że:

- 1) sołectwa: Mostówka (1,706), Niegów (1,728) i Zabrodzie (1,756) - z uwagi na liczbę mieszkańców, powinny zostać podzielone na dwa jednomandatowe okręgi wyborcze;
- 2) sołectwa: Dębinki (1,384), Gaj (0,849), Głuchy (0,723), Lipiny (0,675), Słopsk (0,947) i Wysychy (0,703) - co do zasady mogą samodzielnie tworzyć jednomandatowe okręgi wyborcze;
- 3) sołectwa: Adelin (0,477), Anastazew (0,394), Basinów (0,341), Choszczowe (0,487), Karolinów (0,103), Kiciny (0,364), Młynarze (0,263), Mościska (0,193), Obrąb (0,381), Płatków (0,329), Podgać (0,231), Przykory (0,459) i Zazdrość (0,495) - nie mogą samodzielnie stanowić okręgów wyborczych.

Rada Gminy Zabrodzie w przedmiotowej uchwale połączyła w jeden okręg wyborczy, bez takiej potrzeby, sołectwa, które mogą być samodzielnymi okręgami wyborczymi (sołectwo Głuchy z sołectwem Wysychy). Ponadto Rada Gminy połączyła w jeden okręg wyborczy sołectwo Lipiny, które również może tworzyć samodzielny okręg wyborczy z sołectwem Mościska, które nie spełnia tego wymogu. Poza tym Rada Gminy utworzyła bez takiej konieczności aż cztery okręgi wyborcze z sołectw, które nie mogą samodzielnie tworzyć okręgów wyborczych, tj.:

- 1) okręg wyborczy nr 1 (sołectwa Anastazew i Kiciny - łączna norma 0,758);
- 2) okręg wyborczy nr 2 (sołectwa Basinów, Płatków i Podgać - łączna norma 0,902);
- 3) okręg wyborczy nr 5 (sołectwa Adelin i Choszczowe - łączna norma 0,964);
- 4) okręg wyborczy nr 7 (sołectwa Karolinów, Obrąb i Przykory - łączna norma 0,943).

Taki podział, powodujący konieczność usunięcia mandatu nadwyżkowego, w rzeczywistości pozbawia przedstawiciela w radzie gminy sołectwa, które mogłyby samodzielnie tworzyć okręg wyborczy. Dotyczy to w szczególności połączenia w jeden okręg wyborczy sołectw Głuchy i Wysychy. Tego rodzaju działanie, w przypadku gdy nie ma takiej konieczności, stanowi naruszenie wskazanego wyżej art. 417 § 2 zdanie

pierwsze Kodeksu wyborczego, tj. zasady, że w gminach na terenach wiejskich okręgiem wyborczym jest jednostka pomocnicza gminy. Jest to niezgodne z zasadami tworzenia okręgów wyborczych.

Komisarz Wyborczy w Ostrołęce II, w ślad za ustaleniami dokonanyymi przez Państwową Komisję Wyborczą w uchwale z dnia 7 maja 2018 r. w sprawie odwołania od postanowienia Komisarza Wyborczego w Ostrołęce II znak ZPOW-5244-27/18 stwierdziła, że układ przestrzenny gminy Zabrodzie w powiązaniu z liczbą mieszkańców w poszczególnych sołectwach pozwala na dokonanie takiego podziału na okręgi wyborcze, który w większości przypadków nie będzie prowadził do łączenia sołectw mogących być samodzielnymi okręgami wyborczymi z innymi sołectwami. Powyższe nie dotyczy jedynie sołectw:

- 1) Słopsk (0,947), które graniczy z sołectwem Młynarze (0,263), niemogącym z kolei tworzyć samodzielnie okręgu wyborczego (sołectwa te słusznie zostały połączone w jeden okręg wyborczy, gdyż w odmiennym przypadku sołectwo Młynarze musiałoby zostać połączone z częścią graniczącego z nim jeszcze sołectwa Niegów, co byłoby niezgodne z zasadami tworzenia okręgów wyborczych);
- 2) Gaj (0,849) lub ewentualnie Wysychy (0,703), gdyż jedno z tych sołectw, ze względu na układ przestrzenny gminy musi zostać połączone z sołectwem Zazdrość (0,495), niemogącym samodzielnie utworzyć okręgu wyborczego, z uwagi na zbyt małą liczbę mieszkańców i niegraniczącym z innymi całymi sołectwami, do których mogłoby zostać przyłączone (sołectwo to graniczy jeszcze z sołectwami Mostówka. Niegów i Zabrodzie, które muszą być podzielone na dwa okręgi wyborcze, a więc musiałoby zostać połączone z częścią jednego z tych sołectw, co jest niezgodne z zasadami tworzenia okręgów wyborczych). Zarówno w dotychczas obowiązującym podziale na okręgi wyborcze gminy Zabrodzie, jak i w podziale dokonanym uchwałą Nr XLIV/238/2018 z dnia 29 marca 2018 roku, sołectwo Zazdrość zostało połączone z sołectwem Gaj, czego nie kwestionuje się.

Jednakże, przy uwzględnieniu prawidłowego połączenia w jeden okręg wyborczy sołectw Słopsk i Młynarze oraz sołectw Gaj i Zazdrość, położenie poszczególnych sołectw na obszarze gminy z uwzględnieniem ich liczby mieszkańców pozwala na dokonanie podziału na okręgi wyborcze gminy Zabrodzie, spełniającego warunki określone w art.

417 § 2 zdanie pierwsze Kodeksu wyborczego (tj. samodzielności sołectw), w stosunku do pozostałych wymienionych wyżej sołectw Dębinki, Głuchy, Lipiny i Wysychy, które samodzielnie mogą być okręgami wyborczymi. Możliwe jest bowiem np. połączenie w jeden okręg wyborczy graniczących ze sobą i tworzących spójny terytorialnie obszar sołectw, które nie mogą samodzielnie tworzyć okręgu wyborczego, tj.:

- 1) Anastazew, Basinów, Płatków i Podgać (łączna norma 1,295);
- 2) Choszczowe, Karolinów, Kiciny i Obrąb (łączna norma 1,335);
- 3) Adelin, Mościska i Przykory (łączna norma 1,129).

Pozwoli to na autonomię sołectw, które mogą samodzielnie tworzyć okręgi wyborcze w gminie Zabrodzie, poza wymienionymi wyżej sołectwami Słopsk i Gaj.

W tym stanie rzeczy Komisarz Wyborczy w Ostrołęce II stwierdziła, że podział na okręgi wyborcze gminy Zabrodzie ustalony uchwałą Nr XLIV/238/2018 z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie podziału Gminy Zabrodzie na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczb radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym, narusza przepisy Kodeksu wyborczego i wzywa Radę Gminy Zabrodzie do dokonania podziału gminy na okręgi wyborcze w sposób zgodny z prawem we wskazanym zakresie w wyznaczonym terminie. Jednocześnie Komisarz Wyborczy w Ostrołęce II wskazuje, że konieczne jest dokonanie innego podziału gminy Zabrodzie na okręgi wyborcze niż dotychczas obowiązujący ustalony uchwałą Nr XXIII/140/2012 Rady Gminy Zabrodzie z dnia 26 października 2012 roku w sprawie podziału Gminy Zabrodzie na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym zmienioną uchwałą Nr XXIV/154/2012 Rady Gminy Zabrodzie z dnia 7 grudnia 2012 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr XXIII/140/2012 Rad Gminy Zabrodzie z dnia 26 października 2012 r. w sprawie podziału Gminy Zabrodzie na okręgi wyborcze, ustalania ich granic i numerów oraz liczby wybieranych w każdym okręgu wyborczy oraz uchwałą Nr XLV/242/2014 Rady Gminy Zabrodzie z dnia 5 sierpnia 2014 r. w sprawie podziału gminy Zabrodzie na okręgi wyborcze, ustalania ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczy, który również jest niezgodny z prawem. Ponieważ sołectwa Lipiny i Wysychy, które mogą samodzielnie stanowić okręgi wyborcze, niezgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego zostały ze sobą połączone w jeden okręg wyborczy (Nr 13), dodatkowo sołectwa te nie graniczą ze sobą.

Z uwagi na powyższe Komisarz Wyborcze w Ostrołęce II postanowiła jak w pkt 1 i 2 sentencji postanowienia.

Zgodnie z art. 420 § 2 Kodeksu wyborczego, w nawiązaniu do pkt 14 załącznika do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 5 lutego 2018 r. w sprawie wytycznych i wyjaśnień dotyczących podziału jednostek samorządu terytorialnego na okręgi wyborcze (M. P. poz. 204) od niniejszego postanowienia przysługuje odwołanie do Państwowej Komisji Wyborczej w terminie 5 dni od daty jego doręczenia. Jeżeli wnoszącym odwołanie jest rada gminy, wówczas dla jego skuteczności niezbędna jest uchwała rady gminy w sprawie wniesienia takiego odwołania ze wskazaniem, kto jest upoważniony do działania w imieniu rady w tej sprawie.

KOMISARZ WYBORCZY
w Ostrołęce II
Krzysztof Kołota
Krzysztof Kołota

Otrzymują:

1. Tadeusz Michalik
Wójt Gminy Zabrodzie
2. Rada Gminy Zabrodzie
3. Wojewoda Mazowiecki
4. Państwowa Komisja Wyborcza w Warszawie
5. a/a